

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP.WPP.4621.3.2023

Druk nr 3289
Warszawa, 11 maja 2023 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

przekazuję przyjęty przez Radę Ministrów dokument

- Informacja o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2022 roku przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego.

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Finansów do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

**INFORMACJA
O PORĘCZENIACH I GWARANCJACH UDZIELONYCH
W 2022 ROKU PRZEZ SKARB PAŃSTWA, NIEKTÓRE
OSOBY PRAWNE ORAZ BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO**

**WARSZAWA
2023**

Spis treści:

1. Streszczenie najważniejszych informacji o gwarancjach i poręczeniach Skarbu Państwa.....	2
2. Informacja sporządzona w oparciu o ustawę o poręczeniach i gwarancjach na temat poręczeń i gwarancji udzielonych w 2022 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego.....	4
2.1 Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego	4
2.2 Szczegółowe informacje dotyczące gwarancji udzielonych w 2022 r. przez Skarb Państwa	6
2.2.1 Udzielone gwarancje Skarbu Państwa.....	6
2.2.2 Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2022	10
2.2.3 Opłaty prowizyjne od udzielonych gwarancji i poręczeń wpłacane na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa	10
2.2.4 Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa	12
2.2.5 Wydatki i należności Skarbu Państwa.....	16
2.3 Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne.....	16
2.4 Poręczenia i gwarancje Banku Gospodarstwa Krajowego.....	17
2.4.1 Program Wspierania Przedsiębiorczości.....	18
2.4.1.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości	18
2.4.1.2 Poręczenia i gwarancje udzielone w 2022 r. w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości.....	19
2.4.1.3 Wsparcie kapitałowe funduszy poręczeniowych w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości.....	20
2.4.2 Fundusz Gwarancji Płynnościowych	20
2.4.2.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych	20
2.4.2.2 Gwarancje udzielone w 2022 r. w ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych	21
2.4.3 Fundusz Gwarancji Kryzysowych	21
2.4.3.1 Charakterystyka działalności gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych	21

2.4.3.2 Gwarancje udzielone w 2022 r. w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych	21
2.4.4 Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji (Program gwarancyjny „Czyste Powietrze”).....	22
2.4.4.1 Charakterystyka działalności gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji (Program gwarancyjny „Czyste Powietrze”)	22
2.4.4.2 Gwarancje udzielone w 2022 r. w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji (Program gwarancyjny „Czyste Powietrze”).....	22
2.4.5 Rządowy Fundusz Mieszkaniowy	22
2.4.5.1 Charakterystyka działalności gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Rządowego Funduszu Mieszkaniowego	22
2.4.5.2 Gwarancje udzielone w 2022 r. w ramach Rządowego Funduszu Mieszkaniowego	23
2.4.6 Program Wsparcia Prywatyzacji	23
2.4.7 Akcje i udziały przekazane nieodpłatnie Bankowi Gospodarstwa Krajowego.....	23
2.5 Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa.....	24
2.6 Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa	25

1. Streszczenie najważniejszych informacji o gwarancjach i poręczeniach Skarbu Państwa

- 1) W 2022 r. Skarb Państwa udzielił gwarancji na łączną kwotę **82 030 460 659,07 zł**, w tym:
 - A. na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne¹, zwanej dalej „ustawą o poręczeniach i gwarancjach”, udzielono 7 gwarancji na łączną kwotę **10 733 567 600 zł**;
 - B. na podstawie art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw², zwanej dalej „ustawą o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach”, gwarancjami Skarbu Państwa zostały objęte zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji wyemitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na łączną kwotę **13 089 986 943,75 zł**;
 - C. na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa³, zwanej dalej „ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy” na łączną kwotę **8 643 194 000 zł**;
 - D. na podstawie z 14 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu⁴, zwanej dalej „ustawą o ochronie odbiorców paliw gazowych” na łączną kwotę **15 000 000 000 zł**;
 - E. na podstawie art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny⁵, zwanej dalej „ustawą o obronie Ojczyzny” na łączną kwotę **24 933 712 115,32 zł**;
 - F. na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw⁶, zwanej dalej „ustawą o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła” na łączną kwotę **9 630 000 000 zł**;
- 2) Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na 31.12.2022 r. wyniosły łącznie **432 796 400 452 zł**, z tego:
 - A. kwota zobowiązań wynikająca z udzielonych poręczeń i gwarancji na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach, wyniosła **122 664 651 698 zł**;
 - B. kwota zobowiązań z tytułu gwarancji udzielonych na podstawie art. 67 ust. 4 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach wyniosła **174 276 420 237 zł**;

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1613, z późn. zm.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 568, z późn. zm.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 103, z późn. zm.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 202, z późn. zm.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 2305, z późn. zm.

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 1967, z późn. zm.

- C. kwota zobowiązań z tytułu gwarancji udzielonych na podstawie art. 21aa ust. 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju⁷, zwanej dalej „ustawą o SIR”, wyniosła **78 208 379 010 zł**;
 - D. kwota zobowiązań z tytułu gwarancji udzielonych na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy wyniosła **8 196 186 488 zł**;
 - E. kwota zobowiązań z tytułu gwarancji udzielonych na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców gazu wyniosła **15 000 000 000 zł**;
 - F. kwota zobowiązań z tytułu gwarancji udzielonych na podstawie art. 45 ust. 2 ustawy o obronie Ojczyzny wyniosła **24 820 763 019 zł**;
 - G. kwota zobowiązań z tytułu gwarancji udzielonych na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie źródeł ciepła wyniosła **9 630 000 000 zł**.
- 3) W 2022 r., podobnie jak w roku 2021, Skarb Państwa nie wydatkował środków na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań.
- 4) Na 31.12.2022 r. relacja potencjalnych zobowiązań z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń do PKB za 2022 r.⁸ wyniosła ok. 14,1%, tj. nastąpił wzrost w stosunku do wysokości tej relacji wg stanu na 31.12.2021 r., kiedy wynosiła 13,6%.
- 5) Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, wg stanu na 31.12.2022 r., wyniosły **28 971 098 zł**. Na 31.12.2021 r. należności te wynosiły **28 472 857 zł**. W stosunku do roku 2021 pozycja ta wzrosła o 1,7%.
- 6) W rezultacie działań windykacyjnych, podjętych w 2022 r. oraz w latach poprzednich, których skutkiem był zwrot do budżetu kwot wierzytelności Skarbu Państwa, w roku 2022 Skarb Państwa uzyskał dochody w wysokości 7 721 zł.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 2183, z późn. zm.

⁸ Do wyliczenia relacji przyjęto PKB w wysokości 3 067,7 mld zł, tj. zgodnie z informacją GUS z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie wstępnego szacunku produktu krajowego brutto w 4 kwartale 2022 r.

2. Informacja sporządzona w oparciu o ustawę o poręczeniach i gwarancjach na temat poręczeń i gwarancji udzielonych w 2022 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego

2.1 Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego

Udzielanie poręczeń i gwarancji to podejmowanie ryzyka finansowego, z reguły na rachunek przyszłych okresów. Przepis art. 216 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że nie wolno zaciągać pożyczek lub udzielać gwarancji i poręczeń finansowych, w następstwie których państwowy dług publiczny przekroczy 3/5 wartości rocznego produktu krajowego brutto.

W związku z powyższym kontrola narastania zobowiązań z tytułu udzielanych poręczeń i gwarancji ma szczególne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa finansów publicznych.

Ustawa o poręczeniach i gwarancjach, w art. 46, nałożyła na Radę Ministrów obowiązek przedstawiania corocznie Sejmowi, w terminie właściwym do przedstawienia sprawozdania z wykonania budżetu państwa, informacji o:

- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Skarb Państwa,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez niektóre osoby prawne,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach programów rządowych, Funduszu Gwarancji Płynnościowych, o którym mowa w art. 70 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach, Rządowego Funduszu Mieszkaniowego, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 1 października 2021 r. o rodzinnym kredycie mieszkaniowym⁹, zwanej dalej „ustawą o rodzinnym kredycie mieszkaniowym” oraz Funduszu Gwarancji Kryzysowych, o którym mowa w art. 21b ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy,
- liczbie i wartości akcji (udziałów) składających się na zasób majątkowy przeznaczony na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Powyżej wymieniony art. 46 ustawy o poręczeniach i gwarancjach stosuje się również do gwarancji Skarbu Państwa obejmujących:

- zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji emitowanych i kredytów zaciąganych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (zgodnie z art. 67 ust. 5 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach),

⁹Dz. U. z 2022 r. poz. 2008, z późn. zm.

- zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji emitowanych na rzecz Funduszu Pomocy (zgodnie z art. 16 ust. 5 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy),
- zobowiązania wynikające z obligacji emitowanych i kredytów zaciąganych na cele, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o ochronie odbiorców paliw gazowych (zgodnie z art. 14 ust. 3 tej ustawy),
- zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji emitowanych oraz kredytów i pożyczek zaciąganych na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych (zgodnie z art. 45 ust. 3 ustawy o obronie Ojczyzny),
- zobowiązania wynikające z zaciągniętych kredytów, pozyskanych limitów na gwarancje bankowe lub na akredytywy bankowe oraz pozyskanych limitów kredytowych na transakcje skarbowe zabezpieczające ryzyko zmienności kursu walutowego lub ryzyko zmienności cen węgla w związku z realizacją polecenia zakupu węgla energetycznego i sprowadzenie go do Polski (zgodnie z art. 34 ust. 4 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła).

Obok obowiązków sprawozdawczych wynikających z ustawy o poręczeniach i gwarancjach, których wykonanie następuje w formie przedłożenia Sejmowi niniejszej Informacji, istnieją również obowiązki wprowadzone przez art. 36 ust. 2 oraz art. 38 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁰. Obowiązki te polegają m.in. na:

- podawaniu do publicznej wiadomości wykazu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, wskazując osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne, nieposiadające osobowości prawnej, których te poręczenia i gwarancje dotyczą,
- ogłaszaniu kwoty i relacji do produktu krajowego brutto niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- ogłaszaniu kwoty niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostki sektora finansów publicznych.

Należy mieć na uwadze fakt, że zakres wyżej wspomnianej sprawozdawczości jest różny od tego, jaki wynika z niniejszej Informacji. Do sektora finansów publicznych nie jest bowiem zaliczany Bank Gospodarstwa Krajowego. Obowiązki wynikające z ustawy o finansach publicznych są wykonywane w formie stosownych obwieszczeń.

Zaprezentowane w poniższym opracowaniu dane liczbowe wskazują, że omawiana problematyka powinna podlegać stałej kontroli z uwagi na wysoki poziom potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

2.2 Szczegółowe informacje dotyczące gwarancji udzielonych w 2022 r. przez Skarb Państwa

2.2.1 Udzielone gwarancje Skarbu Państwa

- A.** Na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielono 7 gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę **10 733 567 600 zł**.

¹⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.

Tabela 1. Gwarancje Skarbu Państwa udzielone w 2022 r.

Kredytobiorca / Emitent/ Wnioskodawca	Kredytodawca / Obligatariusze	Kwota objęta gwarancji w zł*	Uchwała Rady Ministrów	Data podpisania umowy gwarancji/ oświadczenia	Organ udzielający gwarancji
Bank Gospodarstwa Krajowego	obligatariusze	3 229 450 000	36/2022 z 25.02.2022 r.	27.05.2022 r.	Rada Ministrów
Bank Gospodarstwa Krajowego	obligatariusze	3 970 092 000	36/2022 z 25.02.2022 r.	06.09.2022 r.	Rada Ministrów
PKP PLK S.A.	Europejski Bank Inwestycyjny	962 955 000	19/2022 z 02.02.2022 r.	08.06.2022 r.	Rada Ministrów
Bank Gospodarstwa Krajowego	Europejski Bank Inwestycyjny	966 630 000	101/2021 z 04.08.2021 r.	13.06.2022 r.	Rada Ministrów
Bank Gospodarstwa Krajowego	Europejski Bank Inwestycyjny	966 630 000	134/2021 z 15.10.2021 r.	13.06.2022 r.	Rada Ministrów
PKP PLK S.A.	Europejski Bank Inwestycyjny	588 810 600	20/2022 z 03.02.2022 r.	21.06.2022 r.	Rada Ministrów
Szkoła Główna Handlowa	Bank Rozwoju Rady Europy	49 000 000		09.12.2022 r.	Minister Finansów
Ogółem udzielone gwarancje		10 733 567 600			

* Kwoty gwarancji udzielonych w walutach obcych zostały przeliczone wg średnich kursów walut obcych opublikowanych przez NBP w dniu poprzedzającym dzień podpisania umów gwarancji.

- 1) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 36/2022 z 25.02.2022 r., obejmująca zobowiązania wynikające z emisji Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego. Stanowi ona zobowiązanie Skarbu Państwa wobec nabywców obligacji do spłaty 100% kwoty zobowiązań wynikających z emisji obligacji, tj. 100% kwoty wykupu obligacji, stanowiącej 100% ich wartości nominalnej wynoszącej 500 000 000 EUR oraz 100% należnych odsetek, i jest udzielana do łącznej kwoty 700 000 000 EUR;
- 2) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 36/2022 z 25.02.2022 r., obejmująca zobowiązania wynikające z emisji Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego. Stanowi ona zobowiązanie Skarbu Państwa wobec nabywców obligacji do spłaty 100% kwoty zobowiązań wynikających z emisji obligacji, tj. 100% kwoty wykupu obligacji, stanowiącej 100% ich wartości nominalnej wynoszącej 600 000 000 EUR oraz 100% należnych odsetek, i jest udzielana do łącznej kwoty 840 000 000 EUR;
- 3) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 19/2022 z 02.02.2022 r., obejmująca spłatę kredytu zaciągniętego przez PKP PLK S.A. w Europejskim Banku Inwestycyjnym, przeznaczonego na częściowe finansowanie projektu inwestycyjnego pod nazwą „PLK E65 ODCINEK POŁUDNIOWY ETAP I”. Stanowi ona zobowiązanie Skarbu Państwa wobec EBI do spłaty 100% kwoty kredytu w wysokości 175 000 000 EUR oraz 100% odsetek od tego kredytu i 100% kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 210 000 000 EUR;
- 4) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 101/2021 z 08.04.2021 r., obejmująca spłatę kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Europejskim Banku Inwestycyjnym, na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, przeznaczonego na współfinansowanie projektu

pod nazwą „Modernizacja dróg w Polsce IV”. Stanowi ona zobowiązanie Skarbu Państwa wobec EBI do spłaty 100% kwoty kredytu w wysokości 150 000 000 EUR oraz 100% odsetek od tego kredytu i 100% kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 210 000 000 EUR;

- 5) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 134/2021 z 15.10.2021 r., obejmująca spłatę kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Europejskim Banku Inwestycyjnym, na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, przeznaczonego na współfinansowanie projektu pod nazwą „Droga ekspresowa S6 Bożepole – Obwodnica Trójmiasta”. Stanowi ona zobowiązanie Skarbu Państwa wobec EBI do spłaty 100% kwoty kredytu w wysokości 150 000 000 EUR oraz 100% odsetek od tego kredytu i 100% kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 210 000 000 EUR;
 - 6) Gwarancja udzielona przez Ministra Finansów, obejmująca spłatę kredytu zaciągniętego przez Szkołę Główną Handlową w Banku Rozwoju Rady Europy, przeznaczonego na finansowanie budowy Centrum Przestrzeni Innowacyjnej. Stanowi ona zobowiązanie Skarbu Państwa wobec BRRE do spłaty 50% kredytu oraz 50% odsetek od kredytu i 50% innych kosztów bezpośrednio związanych z kredytem, łącznie do kwoty 49 000 000 PLN.
- B.** Na podstawie art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach gwarancjami Skarbu Państwa na łączną kwotę **13 089 986 943,75 zł** zostały objęte zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji wyemitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na podstawie następujących listów emisyjnych:
- 1) listu emisyjnego nr 1/2021 z 1 marca 2021 r. ze zm., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie FPC0328 (oświadczenia gwaranta: z 19.05.2022 r. na kwotę 596 865 750 zł, z 21.07.2022 r. na kwotę 64 090 000 zł, z 04.08.2022 r. na kwotę 21 845 850 zł, z 09.09.2022 r. na kwotę 67 847 000 zł, z 22.09.2022 r. na kwotę 93 814 500 zł, z 16.11.2022 r. na kwotę 339 235 000 zł, z 01.12.2022 r. na kwotę 449 182 500 zł i z 13.12.2022 r. na kwotę 4 420 000 zł;
 - 2) listu emisyjnego nr 2/2021 z 4 maja 2021 r. ze zm., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie FPC0631 (oświadczenia gwaranta: z 19.05.2022 r. na kwotę 1 040 900 000 zł, z 06.07.2022 r. na kwotę 680 400 000 zł, z 21.07.2022 r. na kwotę 420 000 000 zł, z 04.08.2022 r. na kwotę 623 000 000 zł, z 09.09.2022 r. na kwotę 330 610 000 zł, z 22.09.2022 r. na kwotę 612 053 400 zł, z 16.11.2022 r. na kwotę 4 351 200 zł, z 01.12.2022 r. na kwotę 206 150 000 zł i z 13.12.2022 r. na kwotę 1 015 000 000 zł;
 - 3) listu emisyjnego nr 4/2020 z 16 lipca 2020 r. ze zm., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie FPC0733 (oświadczenia gwaranta: z 19.05.2022 r. na kwotę 2 540 000 zł, z 06.07.2022 r. na kwotę 53 403 500 zł, z 27.07.2022 r. na kwotę 49 900 000 zł, z 04.08.2022 r. na kwotę 24 326 250 zł, z 09.09.2022 r. na kwotę 207 085 000 zł, z 22.09.2022 r. na kwotę 187 125 000 zł, z 16.11.2022 r. na kwotę 22 455 000 zł, z 01.12.2022 r. na kwotę 46 157 500 zł i z 13.12.2022 r. na kwotę 4 990 000 zł;

- 4) listu emisyjnego nr 5/2020 z 19 listopada 2020 r. ze zm., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie FPC1140 (oświadczenia gwaranta: z 19.05.2022 r. na kwotę 42 086 250 zł, z 06.07.2022 r. na kwotę 573 969 375 zł, z 21.07.2022 r. na kwotę 652 336 875 zł, z 04.08.2022 r. na kwotę 103 764 375 zł, z 09.09.2022 r. na kwotę 431 468 235 zł, z 22.09.2022 r. na kwotę 44 566 463,25 zł, z 16.11.2022 r. na kwotę 561 117 105 zł, z 01.12.2022 r. na kwotę 429 030 842,50 zł i z 13.12.2022 r. na kwotę 440 812 000 zł;
 - 5) listu emisyjnego nr 5/2021 z 21 października 2021 r. (oświadczenie gwaranta z 28.10.2022 r. na kwotę 280 000 000 EUR);
 - 6) listu emisyjnego nr 9/2022 z 29 listopada 2022 r. (oświadczenie gwaranta z 02.12.2022 r. na kwotę 280 000 000 EUR);
- C. Na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy gwarancjami Skarbu Państwa na łączną kwotę **8 643 194 000 zł** zostały objęte zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji wyemitowanych na rzecz Funduszu Pomocy na podstawie następujących listów emisyjnych:
- 1) listu emisyjnego nr 1/2022 z 28 kwietnia 2022 r., (oświadczenie gwaranta z 29.04.2022 r. na kwotę 140 000 000 EUR);
 - 2) listu emisyjnego nr 4/2022 z 26 września 2022 r., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie FPU1029 (oświadczenie gwaranta z 04.10.2022 r. na kwotę 840 000 000 EUR);
 - 3) listu emisyjnego nr 10/2022 z 13 grudnia 2022 r., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie FPU1232 (oświadczenie gwaranta z 21.12.2022 r. na kwotę 840 000 000 EUR);
- D. Na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o ochronie odbiorców paliw gazowych gwarancjami Skarbu Państwa na łączną kwotę **15 000 000 000 zł** zostały objęte zobowiązania Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. (aktualnie PKN ORLEN S.A.) wynikające z:
- 1) kredytu zaciągniętego w Banku Polska Kasa Opieki S.A. w łącznej wysokości 9 600 000 000 zł. Gwarancja stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa do spłaty 100% kwoty kredytu oraz 100% odsetek od tego kredytu i 100% kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 10 000 000 000 zł (oświadczenie gwaranta z 28.07.2022 r. zmienione aneksem nr 1 z 21.10.2022 r.);
 - 2) kredytu zaciągniętego w Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 4 800 000 000 zł. Gwarancja stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa do spłaty 100% kwoty kredytu oraz 100% odsetek od tego kredytu i 100% kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 5 000 000 000 zł (oświadczenie gwaranta z 16.08.2022 r.);
- E. Na podstawie art. 45 ust. 2 ustawy o obronie Ojczyzny gwarancjami Skarbu Państwa na łączną kwotę 24 933 712 115,32 zł zostały objęte zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego zaciągnięte na rzecz Funduszu Wsparcie Siła Zbrojnych wynikające z:
- 1) kredytu zaciągniętego w Banco Santander S.A. w wysokości 4 216 213 464,56 EUR. Gwarancja stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa do spłaty 100% kwoty kredytu oraz 100% odsetek od tego kredytu i 100% kosztów bezpośrednio związanych z

tym kredytem, łącznie do kwoty 4 450 000 000 EUR (oświadczenie gwaranta z 22.11.2022 r.);

- 2) kredytu zaciągniętego w Aktiebolaget Svensk Exportkredit (Publ) w wysokości 175 482 000 EUR i 4 744 698 000 SEK. Gwarancja stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa do spłaty 100% kwoty kredytu oraz 100% odsetek od tego kredytu i 100% kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 245 674 800 EUR i 6 642 577 200 SEK (oświadczenie gwaranta z 16.12.2022 r.);

F. Na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła, gwarancjami Skarbu Państwa, na łączną kwotę 9 630 000 000 zł, zostały objęte zobowiązania:

- 1) PGE PALIWA Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wobec:
 - a) Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A., zaciągane w ramach limitu kredytowego na transakcje skarbowe zabezpieczające ryzyko zmienności kursu walutowego lub ryzyko zmienności cen węgla. Gwarancja stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa do spłaty 100% wartości ww. limitu, łącznie do kwoty 2 000 000 000 zł (oświadczenie gwaranta z 15.12.2022 r.),
 - b) Banku Polska Kasa Opieki S.A., zaciągane w ramach limitu kredytowego na transakcje skarbowe zabezpieczające ryzyko zmienności kursu walutowego lub ryzyko zmienności cen węgla. Gwarancja stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa do spłaty 100% wartości ww. limitu, łącznie do kwoty 2 500 000 000 zł (oświadczenie gwaranta z 30.12.2022 r.);
- 2) PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. wobec:
 - a) Banku Gospodarstwa Krajowego, z tytułu kredytu, odsetek od kredytu i innych kosztów bezpośrednio związanych z kredytem, a także gwarancji bankowych, w tym akredytyw zabezpieczających standby podlegających ISP 98 lub UPC 600 („Linia na gwarancje”).
Gwarancja stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa do spłaty:
 - 100% pozostającego do spłaty kapitału kredytu wraz ze 100% należnych odsetek od kredytu oraz innych kosztów bezpośrednio związanych z kredytem,
 - 100% wartości limitu Linii na gwarancje łącznie do kwoty 1 680 000 000 zł (oświadczenie gwaranta z 21.12.2022 r.),
 - b) Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A., z tytułu kredytów, odsetek i innych kosztów bezpośrednio związanych z kredytami. Gwarancja stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa do spłaty 100% pozostających do spłaty świadczeń pieniężnych wynikających z kredytów, 100% należnych odsetek od kredytów i innych kosztów bezpośrednio związanych z kredytami, łącznie do kwoty 2 300 000 000 zł (oświadczenie gwaranta z 21.12.2022 r.);
- 3) Węglokoksu S.A. wobec Banku Polska Kasa Opieki S.A., z tytułu kredytu zaciągniętego do kwoty 1 000 000 000 zł. Gwarancja stanowi zobowiązanie Skarbu Państwa do spłaty 100% pozostającego do spłaty kapitału kredytu, wraz ze 100% należnych odsetek od kredytu oraz innych kosztów bezpośrednio związanych z kredytem, łącznie do kwoty 1 150 000 000 zł (oświadczenie gwaranta z 22.12.2022 r.).

2.2.2 Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2022

Na podstawie art. 31 ustawy o poręczeniach i gwarancjach, łączna kwota, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, określana jest corocznie w ustawie budżetowej. Do powyższego limitu budżetowego nie są wliczane gwarancje Skarbu Państwa udzielone na podstawie ustaw, o których mowa w pkt 2.2.1 lit. B-F powyżej.

W ustawie budżetowej na rok 2022 limit gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa został ustalony na kwotę 200 mld zł. Głównym czynnikiem, który wpłynął na wysokość tego limitu, była możliwość jego wykorzystania do działań, które mogłyby się pojawić w przypadku ewentualnego pogorszenia warunków działania polskiego systemu finansowego, w szczególności na skutek kryzysu finansowego lub gospodarczego, kiedy to istnieje możliwość wspierania podmiotów należących do sektora finansowego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym¹¹ oraz ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji oraz o rządowych instrumentach stabilizacji finansowej¹². Z uwagi na prewencyjny charakter powyższych działań brak wykorzystania prognozowanego limitu na powyższy cel należy ocenić pozytywnie.

Na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach w 2022 r. udzielono gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę 10 733 567 600 zł, co stanowi 5,37% kwoty limitu zaplanowanej na 2022 r.

W porównaniu z rokiem 2021 wykorzystanie limitu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa w 2022 r. jest wyższe. Limit w 2021 r., zaplanowany w wysokości 500 mld zł, wykorzystano w kwocie 2 785 954 000 zł, co stanowiło ok. 0,56% kwoty tego limitu.

2.2.3 Opłaty prowizyjne od udzielonych gwarancji i poręczeń wpłacane na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

W 2022 r., z tytułu udzielonych gwarancji Skarbu Państwa, wniesione zostały opłaty prowizyjne w łącznej kwocie **97 346 447,57 zł**,, w związku z:

- 1) gwarancją Skarbu Państwa za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu A zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu „PKP Intercity - tabor kolejowy dużych prędkości” - opłata prowizyjna w kwocie 8 352 076,06 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 696 006 338,68 zł;
- 2) gwarancją Skarbu Państwa za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu B zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu „PKP Intercity - tabor kolejowy dużych prędkości” - opłata prowizyjna w kwocie

¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2506, z późn. zm.

¹² Dz. U. z 2022 r. poz. 396.

- 3 988 523,47zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 332 376 955,48zł;
- 3) gwarancją Skarbu Państwa za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu Tabor kolejowy PKP Intercity - opłata prowizyjna w kwocie 2 893 671,41 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 241 139 284,17 zł;
 - 4) gwarancją Skarbu Państwa za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu Tabor kolejowy PKP Intercity - opłata prowizyjna w kwocie 2 345 176,63 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 195 431 385,62zł;
 - 5) gwarancją Skarbu Państwa za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu Program na rzecz konkurencyjności PKP Intercity cz. I - opłata prowizyjna w kwocie 4 032 000 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 336 000 000 zł;
 - 6) gwarancją Skarbu Państwa za zobowiązania Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. wynikające z kredytu zaciągniętego w Banku Pekao S.A. - opłata prowizyjna w kwocie 25 000 000 zł, stanowiąca 0,5% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień zaciągnięcia zobowiązania tj. kwoty 5 000 000 000 zł;
 - 7) gwarancją Skarbu Państwa za zobowiązania Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. wynikające z kredytu zaciągniętego w Banku Gospodarstwa Krajowego - opłata prowizyjna w kwocie 25 000 000 zł, stanowiąca 0,5% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień zaciągnięcia zobowiązania, tj. kwoty 5 000 000 000 zł;
 - 8) gwarancją Skarbu Państwa za zobowiązania Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. wynikające z aneksu do ww. kredytu zaciągniętego w Banku Pekao S.A. - opłata prowizyjna w kwocie 25 000 000 zł, stanowiąca 0,5% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na dzień zaciągnięcia zobowiązania, tj. kwoty 5 000 000 000 zł;
 - 9) gwarancją Skarbu Państwa za zobowiązania Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie wynikające z kredytu zaciągniętego w Banku Rozwoju Rady Europy przeznaczonego na finansowanie budowy Centrum Przestrzeni Innowacyjnej - opłata prowizyjna w kwocie 735 000 zł, stanowiąca 1,5% kwoty zobowiązania gwaranta, tj. kwoty 49 000 000 zł.

Opłaty prowizyjne, o których mowa w pkt 1-5 oraz 9, zostały wyliczone i pobrane zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2012 r. Rady Ministrów w sprawie opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa¹³.

Opłaty prowizyjne, o których mowa w pkt 6-8, zostały wniesione na podstawie art. 14a ustawy o ochronie odbiorców paliw gazowych.

¹³ Dz.U. poz. 674.

W 2022 r. z wniesienia opłaty prowizyjnej zwolnione były następujące gwarancje, na podstawie:

- 1) art. 2c ust. 4 ustawy. o poręczeniach i gwarancjach, zwolnienie z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej dotyczy gwarancji spłaty kredytów zaciągniętych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Europejskim Banku Inwestycyjnym oraz gwarancji zobowiązań wynikających z emisji obligacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego. Zwolnienie z opłaty prowizyjnej z tytułu takich gwarancji następuje również na podstawie art. 39d ust. 3 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym¹⁴;
- 2) art. 38 ust. 11 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym¹⁵ z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej zwolnione były gwarancje spłaty kredytów zaciągniętych przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w Europejskim Banku Inwestycyjnym
- 3) art. 67 ust. 7 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej zwolnione są gwarancje wypłaty zobowiązań z wyemitowanych przez BGK obligacji na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19;
- 4) art. 45 ust. 5 ustawy o obronie Ojczyzny z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej zwolnione są gwarancje wypłaty zobowiązań z wyemitowanych przez BGK obligacji na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych;
- 5) art. 16 ust. 7 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej zwolnione są gwarancje wypłaty zobowiązań z wyemitowanych przez BGK obligacji na rzecz Funduszu Pomocy;
- 6) art. 34 ust. 7 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej zwolnione były gwarancje spłaty kredytów zaciągniętych przez spółki w celu zakupu węgla energetycznego i sprowadzenie go do Polski.

2.2.4 Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa

Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na 31.12.2022 r. wyniosły łącznie **432 796 400 452 zł**, z czego:

- 1) kwota zobowiązań Skarbu Państwa wynikająca z udzielonych poręczeń i gwarancji na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach wyniosła **122 664 651 698 zł**, w tym:
 - gwarancje i poręczenia krajowe 5 331 362 988 zł,
 - gwarancje zagraniczne 117 333 288 710 zł,
- 2) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji na podstawie art. 67 ust. 4 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach wyniosła **174 276 420 237 zł**, w tym:
 - gwarancje krajowe 165 451 491 592 zł,
 - gwarancje zagraniczne 8 824 928 645 zł,
- 3) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji na podstawie art. 21aa ust. 2 ustawy o SIR wyniosła **78 208 379 010 zł**, w tym:

¹⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 2483, z późn. zm.

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 602.

- gwarancje krajowe 75 512 879 010 zł,
 - gwarancje zagraniczne 2 695 500 000 zł,
- 4) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu z tytułu gwarancji udzielonych na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy wyniosła **8 196 186 488 zł**, w tym:
- gwarancje krajowe 0 zł,
 - gwarancje zagraniczne 8 196 186 488 zł,
- 5) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu gwarancji udzielonych na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców gazu wyniosła **15 000 000 000 zł**, w tym:
- gwarancje krajowe 15 000 000 000 zł,
 - gwarancje zagraniczne 0 zł,
- 6) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu gwarancji udzielonych na podstawie art. 45 ust. 2 ustawy o obronie Ojczyzny wyniosła **24 820 763 019 zł**, w tym:
- gwarancje krajowe 0 zł,
 - gwarancje zagraniczne 24 820 763 019 zł,
- 7) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu gwarancji udzielonych na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie źródeł ciepła wyniosła **9 630 000 000 zł**, w tym:
- gwarancje krajowe 9 630 000 000 zł,
 - gwarancje zagraniczne 0 zł.

Stan potencjalnych zobowiązań na koniec 2022 r. odnotował wzrost w stosunku do 2021 r. o 21,5%, ponieważ kwota potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na 31.12.2021 r. wynosiła 356 327 067 881 zł.

Tabela 2. Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wg stanu na 31.12.2022 r. z wyszczególnieniem największych pozycji

Kredytobiorca	Kwota potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa w zł*
Poręczenia i gwarancje krajowe	
Bank Gospodarstwa Krajowego – FP Covid -19	165 451 491 592
Polski Fundusz Rozwoju SA – Tarcze finansowe	75 512 879 010
PKN Orlen (b. PGNiG)	15 000 000 000

PGE Paliwa Sp. z o.o.	4 500 000 000
PGE S.A.	3 980 000 000
Bank Gospodarstwa Krajowego – KFD	3 751 600 000
Węglukoks S.A.	1 150 000 000
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	1 045 762 988
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	534 000 000
Ogółem poręczenia i gwarancje krajowe	270 925 733 590
Gwarancje zagraniczne	
Bank Gospodarstwa Krajowego –	86 242 768 009
- w tym wsparcie KFD	85 875 763 988
Bank Gospodarstwa Krajowego - FWSZ	24 820 763 019
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	17 296 344 725
Bank Gospodarstwa Krajowego – FP Covid -19	8 824 928 645
Bank Gospodarstwa Krajowego – FP Ukraina	8 196 186 488
Gdańsk Transport Company S.A.– gwarancja wypłat z KFD	6 284 081 165
Autostrada Wielkopolska S.A. II	5 538 450 160
- gwarancja wypłat z KFD	
Polski Fundusz Rozwoju S.A. – Tarcze finansowe	2 695 500 000
PKP Intercity S.A.	1 922 644 651
Szkoła Główna Handlowa	49 000 000
Ogółem gwarancje zagraniczne	161 870 666 862
Ogółem potencjalne zobowiązania	432 796 400 452

*Kwoty zobowiązań wyrażonych w walutach obcych zostały przeliczone wg Tabeli Kursów Średnich NBP nr 252/A/NBP/2022 z 30.12.2022r.

W procesie oceny ryzyka dokonuje się kwalifikacji potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa do pięciu kategorii:

- 1) zobowiązania o niskim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka od 0% do 30%),
- 2) zobowiązania o średnim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka powyżej 30%, do 50%),
- 3) zobowiązania o podwyższonym ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka powyżej 50%, do 80%),
- 4) zobowiązania o wysokim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka powyżej 80%, mniej niż 100%),
- 5) zobowiązania spłacane przez Skarb Państwa (wsp. ryzyka =100%).

Tabela 3. Struktura potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa według podziału ryzyka

Kategoria ryzyka	Kwota potencjalnych zobowiązań w zł		Udział w sumie potencjalnych zobowiązań	
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022
I-niskie	339 440 347 041	411 997 648 089	95,26%	95,19%
II-średnie	16 886 720 840	20 798 752 363	4,74%	4,81%

III-podwyższone	-	-	-	-
IV-wysokie	-	-	-	-
V-wypłaty	-	-	-	-
Razem	356 327 067 881	432 796 400 452	100%	100%

W 2022 r. pomimo istotnego wzrostu łącznej kwoty potencjalnych zobowiązań rozkład tych zobowiązań na poszczególne kategorie ryzyka praktycznie się nie zmienił. Wraz ze wzrostem kwoty potencjalnych zobowiązań nastąpił jednak niewielki wzrost ryzyka portfela.

Tabela 4. Współczynniki ryzyka portfela poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa

Wg stanu na dzień	Kwota potencjalnych zobowiązań w zł		Współczynnik ryzyka dla całego portfela	
	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022
Razem	356 327 067 881	432 796 400 452	1,9%	2,8%
W tym: poręczenia i gwarancje krajowe	243 753 292 064	270 925 733 590	0,3%	1,6%
gwarancje zagraniczne	112 573 775 817	161 870 666 862	5,4%	4,8%

Łączny długoterminowy współczynnik ryzyka dla całego portfela wzrósł z 1,9% do 2,8%. Zmiana ta jest efektem udzielenia w 2022 r. gwarancji związanych z sytuacją geopolityczną i ekonomiczną, będącą skutkiem agresji rosyjskiej na Ukrainę. Należy zaznaczyć, iż pomimo wysokiej kwoty udzielonych gwarancji, posiadają one mechanizm zapewnienia środków na spłatę gwarantowanych zobowiązań, co powoduje, że są zaliczane do kategorii zobowiązań o niskim ryzyku spłaty z tytułu gwarancji. Wzrost ryzyka portfela umiejscowiony jest przede wszystkim w ramach potencjalnych zobowiązań zaliczanych do kategorii niskiego ryzyka.

Według stanu na koniec 2022 r. portfel gwarancji zagranicznych, analogicznie jak w roku ubiegłym, charakteryzuje się większym ryzykiem w stosunku do portfela poręczeń i gwarancji krajowych.

Według stanu na 31.12.2022 r. relacja potencjalnych zobowiązań z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB za 2022 r.¹⁶ wyniosła 14,1%. Oznacza to jej wzrost w stosunku do stanu na 31.12.2021 r., kiedy to wyniosła 13,6% (po korekcie z 13,7%).

2.2.5 Wydatki i należności Skarbu Państwa

W 2022 r. Skarb Państwa nie wydatkował środków na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań.

Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, wg stanu na 31.12.2022 r., wyniosły 28 971 098 zł, w tym odsetki ustawowe za opóźnienie stanowiły kwotę 24 276 738 zł. Oznacza to wzrost o 1,7%, gdyż wg stanu na 31.12.2021 r. należności te wyniosły 28 472 857. Wzrost ten wynikał ze:

¹⁶ Do wyliczenia relacji przyjęto PKB w wysokości 3 067,7 mld zł, tj. zgodnie z informacją GUS z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie wstępnego szacunku produktu krajowego brutto w 4 kwartale 2022 r.

- zwiększenia należności w wyniku zaewidencjonowania odsetek ustawowych za opóźnienie od należności Skarbu Państwa,
- zmniejszenia należności w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych wobec dłużników Skarbu Państwa.

Należności regresowe Skarbu Państwa powstałe w wyniku spłaty poręczonych lub gwarantowanych zobowiązań, wg stanu na 31.12.2022 r., wyniosły:

- 18 138 422 zł z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych,
 - 10 832 675 zł z tytułu gwarancji zagranicznych,
- i dotyczyły głównie dłużników znajdujących się w upadłości lub likwidacji.

Kwota należności Skarbu Państwa na 31.12.2022 r. stanowiła mniej niż 0,01% łącznych, potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

W rezultacie działań windykacyjnych, podjętych w 2022 r. oraz w latach poprzednich, których skutkiem był zwrot do budżetu kwot wierzytelności Skarbu Państwa, w roku 2022 uzyskano dochody w wysokości 7 721 zł.

2.3 Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne

Ustawa o poręczeniach i gwarancjach określa obowiązek sprawozdawczy niektórych osób prawnych wobec ministra właściwego do spraw finansów publicznych w zakresie prowadzonej przez te podmioty działalności poręczeniowo-gwarancyjnej.

Zgodnie z ww. ustawą niektóre osoby prawne (podmioty niebędące bankami oraz zakładami ubezpieczeń) uprawnione, na podstawie odrębnych przepisów, do udzielania poręczeń i gwarancji, w ramach powierzonych im zadań publicznych lub w zakresie prowadzonej przez nie działalności gospodarczej, to:

- a) państwowe osoby prawne utworzone w drodze ustawy,
- b) fundacje, w których fundatorami są osoby prawne, o których mowa w lit. a.

Zgodnie z ustawą o poręczeniach i gwarancjach ww. osoby prawne mogą udzielać poręczeń i gwarancji do wysokości nie wyższej niż 60% wartości kapitałów (funduszy) własnych, określonych według stanu na koniec roku obrotowego poprzedzającego udzielenie poręczenia lub gwarancji, z zastrzeżeniem, że kwota poręczenia lub gwarancji udzielanych za zobowiązania określonego podmiotu nie może przekroczyć 20% wartości tych kapitałów (funduszy). Przekroczenie tych limitów wymaga uprzedniej zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. do Ministerstwa Finansów sprawozdania przekazały dwa podmioty podlegające ww. obowiązkowi sprawozdawczemu, tj.:

- 1) Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR),
- 2) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR),

Należy zauważyć, iż w I półroczu 2022 r., sprawozdania przekazały trzy podmioty. Wówczas swoje sprawozdanie przekazał również Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej NFOŚiGW), który w związku z wygaśnięciem, z dniem 17

września 2022 r., udzielonej gwarancji dotyczącej zabezpieczenia dotacji na realizację Projektu „Oczyszczalnia Ścieków” w Świnoujściu oraz brakiem nowych poręczeń/gwarancji, czy też wynikających z tego tytułu zobowiązań lub należności przestał podlegać obowiązkowi sprawozdawczemu w ww. zakresie.

Tym samym liczba podmiotów, które przestały sprawozdania według stanu na koniec 2022 r. zmniejszyła się o jeden względem końca roku 2021.

Spośród ww. podmiotów w 2022 r. tylko jeden z nich, tj. ARiMR, udzielił dwóch poręczeń na łączną kwotę 47 000 zł. Były to poręczenia spłaty kredytów studenckich. Tym samym wartość udzielonych w 2022 r. poręczeń odpowiadała w przybliżeniu wartości poręczeń udzielonych w 2021 r. również tylko przez tą Agencję (wówczas udzielono jednego poręczenia kredytu studenckiego w wysokości 47 200 zł).

Stan potencjalnych zobowiązań z tytułu udzielonych przez ww. podmioty poręczeń i gwarancji na koniec roku 2022 osiągnął poziom 5 824 684 zł, co oznacza, iż nastąpił spadek tej pozycji o 89,35% (o blisko 48,9 mln zł) w stosunku do wartości potencjalnych zobowiązań wykazanych na koniec roku 2021. Zmniejszenie wartości potencjalnych zobowiązań jest przede wszystkim efektem wspomnianego wygaśnięcia gwarancji NFOŚiGW dotyczącej zabezpieczenie dotacji na realizację Projektu „Oczyszczalnia Ścieków” w Świnoujściu (na 30 czerwca 2022 r. kwota zobowiązań z tego tytułu wynosiła 47 863 055,56 zł), a także sukcesywnego spłacania innych istniejących zobowiązań objętych ww. zabezpieczeniami.

Jednocześnie, na koniec 2022 r. nastąpił niewielki wzrost, o ok. 2,69% (o ok. 1,3 mln zł), w stosunku do stanu na koniec 2021 r., wartości należności z tytułu udzielonych przez ww. podmioty poręczeń i gwarancji, które na 31.12.2022 r. zostały wykazane w wysokości 48 853 548,57 zł. Wzrost ten wynika z sukcesywnego naliczania odsetek od egzekwowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wierzytelności.

2.4 Poręczenia i gwarancje Banku Gospodarstwa Krajowego¹⁷

Działalność poręczeniowo-gwarancyjna Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) w ramach programów rządowych funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy o poręczeniach i gwarancjach, a także o następujące programy rządowe:

- „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego” - Program Wspierania Przedsiębiorczości,
- „Wsparcie prywatyzacji poprzez udzielanie poręczeń i gwarancji spółkom z udziałem pracowników i jednostek samorządu terytorialnego (spółkom aktywności obywatelskiej)” - Program Wsparcia Prywatyzacji,
- „Program gwarancyjny „Czyste Powietrze” z wykorzystaniem gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego” - Program gwarancyjny „Czyste Powietrze”.

Działalność gwarancyjna BGK w ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych funkcjonuje w oparciu o:

- art. 15zzzd ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób

¹⁷ Na podstawie danych przekazanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹⁸, zwanej dalej „ustawą o szczególnych rozwiązaniach”,

- art. 70-75 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach.

Działalność gwarancyjna BGK w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych funkcjonuje w oparciu o art. 21b ust. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.

Działalność gwarancyjna BGK w ramach Rządowego Funduszu Mieszkaniowego funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy o poręczeniach i gwarancjach, a także w oparciu o ustawę o rodzinnym kredycie mieszkaniowym.

2.4.1 Program Wspierania Przedsiębiorczości

2.4.1.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

W 2022 r., w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości, BGK oferował następujące poręczenia i gwarancje gospodarcze:

- 1) poręczenia/gwarancje spłaty kredytu udzielane w trybie portfelowym, w tym:
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej *de minimis* udzielane w ramach Krajowego Funduszu Gwarancyjnego (gwarancje PLD-KFG); w ramach gwarancji PLD-KFG są udzielane przez BGK również gwarancje łączone w ramach zabezpieczenia spłaty kredytu z poręczeniem udzielanym przez fundusz poręczeniowy (gwarancje PLD PLUS-KFG),
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej z regwarancją udzielaną przez Europejski Fundusz Inwestycyjny w ramach programu COSME (gwarancje PLG COSME),
 - gwarancje spłaty kredytu udzielane w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej finansowane z Funduszu Gwarancyjnego wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (gwarancje FG POIR),
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Funduszu Gwarancji Rolnych (gwarancje FGR),
 - gwarancje spłaty leasingu/pożyczek w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej leasingu z regwarancją udzielaną przez Europejski Fundusz Inwestycyjny z Paneuropejskiego Funduszu Gwarancyjnego;
- 2) poręczenia/gwarancje udzielane w trybie indywidualnym, w tym:
 - poręczenia i gwarancje spłaty kredytu,
 - gwarancje należytego wykonania umowy.

Ponadto BGK udziela również, w trybie portfelowym, poręczeń kredytów studenckich.

W grudniu 2021 r. ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw¹⁹ utworzyła w BGK Fundusz Kredytowania Studiów Medycznych (FKSM), ze środków którego są finansowane dwa nowe

¹⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.

¹⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 2232, z późn. zm.

instrumenty wdrożone w kwietniu 2022 r. – kredyt na studia medyczne oraz poręczenia kredytów na studia medyczne, polegające na udzielaniu bankom poręczeń portfela kredytowego obejmującego kredyty na studia medyczne.

2.4.1.2 Poręczenia i gwarancje udzielone w 2022 r. w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

W 2022 r. BGK udzielił 94 214 gwarancji w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości, na łączną kwotę 40 702 121 024,86 zł, w tym: 83 358 gwarancji PLD-KFG na łączną kwotę 37 816 437 055,29 zł, 1 245 gwarancji PLG COSME na łączną kwotę 250 287 045,40 zł, 598 gwarancji FG POIR na łączną kwotę 1 166 361 289,24 zł, 4 206 gwarancji FGR na łączną kwotę 588 257 488,00 zł, 4 807 gwarancji LGL-PFG na łączną kwotę 880 778 146,93 zł.

W 2022 r. BGK udzielił 976 poręczeń kredytów studenckich na łączną kwotę 26 041 200,00 zł.

W 2022 r., w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości dokonano 2 250 wypłat z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji gospodarczych na łączną kwotę 442 765 018,56 zł oraz 30 wypłat z tytułu udzielonych poręczeń kredytów studenckich na kwotę 340 841,29 zł.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. łączny stan zobowiązań pozabilansowych (stan czynnych poręczeń i gwarancji) z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji gospodarczych wyniósł 61 563 490 000,95 zł (tj. około 125,6% stanu potencjalnych zobowiązań wykazanych na koniec 2021 r. w kwocie 49 026 501 289,43 zł).

Wzrost wartości zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji związany jest przede wszystkim z aktywnym udzielaniem gwarancji PLD-KFG. Jednocześnie zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń kredytów studenckich wg stanu na 31.12.2022 r. wyniosły 250 730 658,00 zł (tj. około 97,4% stanu potencjalnych zobowiązań wykazanych na koniec 2021 r. w kwocie 257 506 260,02 zł). Natomiast stan należności wynikający z udzielonych przez BGK poręczeń i gwarancji gospodarczych (dotyczy zadłużenia z tytułu kapitału) na dzień 31.12.2022 r., wynosił 3 060 385 626,33 zł (tj. około 105,6% stanu należności wykazanych na koniec 2021 r. w kwocie 2 896 729 842,45 zł). Na ww. należności składają się przede wszystkim należności z tytułu wypłaconych gwarancji *de minimis* w wysokości 2 588 552 214,46 zł.

Jednocześnie należności z tytułu udzielonych poręczeń kredytów studenckich wg stanu na 31.12.2022 r. wyniosły 3 746 701,53 zł (tj. około 111,9% stanu należności wykazanych na koniec 2021 r. w kwocie 3 348 639,97 zł).

Bardzo dobre wyniki działalności BGK w zakresie wsparcia działalności MŚP poprzez udzielanie gwarancji PLD-KFG wskazują, iż powyższa oferta jest dobrze dostosowana do oczekiwań przedsiębiorców. Zapewnia finansowanie bieżącej działalności MŚP, w szczególności dostęp do finansowania płynnościowego w związku z COVID-19 oraz następstwami konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy, a także sankcjami nałożonymi przez Unię Europejską oraz środkami odwetowymi wprowadzonymi przez Rosję i Białoruś, jak również realizowanych przez nie przedsięwzięć inwestycyjnych. Sukces omawianego programu wynika w szczególności z faktu, iż ma on charakter ogólnopolski i funkcjonuje na zasadzie ujednoliconego w skali kraju produktu, który ze względu na swoje

parametry jest bardzo łatwy do zastosowania przez banki, pomimo różnic w ich ofercie kredytowej.

2.4.1.3 Wsparcie kapitałowe funduszy poręczeniowych w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach BGK może również nabywać lub obejmować akcje i udziały regionalnych i lokalnych funduszy poręczeniowych udzielających poręczeń lub gwarancji za zobowiązania MŚP.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. wartość zaangażowania BGK w 13 funduszach poręczeniowych wynosiła 51 008 500 zł. Udział BGK w kapitałach zakładowych funduszy ogółem wynosił 40,69%.

2.4.2 Fundusz Gwarancji Płynnościowych

2.4.2.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych

W związku z negatywnymi skutkami pandemii COVID-19, na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach oraz ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach, BGK w ramach utworzonego Funduszu Gwarancji Płynnościowych (FGP) udzielał gwarancji na zaspokojenie potrzeb płynnościowych przedsiębiorstw. Fundusz stanowił część tzw. rządowej tarczy antykryzysowej.

W ramach FGP do 30 czerwca 2022 r. BGK udzielał gwarancji spłaty kredytów dla średnich i dużych przedsiębiorców, a także gwarancji spłaty limitów faktoringowych przeznaczonych dla przedsiębiorców należących do kategorii MŚP oraz będących dużymi przedsiębiorcami.

2.4.2.2 Gwarancje udzielone w 2022 r. w ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych

W 2022 r. BGK udzielił 1 326 gwarancji w ramach FGP, na łączną kwotę 10 675 494 389,54 zł, w tym 840 gwarancji spłaty kredytów na łączną kwotę 8 731 824 303,19 zł oraz 486 gwarancji spłaty limitów faktoringowych na łączną kwotę 1 943 670 086,35 zł.

W 2022 r. dokonano 9 wypłat z tytułu udzielonych gwarancji spłaty kredytu na kwotę 29 344 424,52 zł oraz 2 wypłaty w ramach gwarancji spłaty limitów faktoringowych na kwotę 5 606 657,85 zł.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. łączny stan zobowiązań (stan czynnych gwarancji) z tytułu udzielonych gwarancji wyniósł 24 701 002 198,31 zł.

Stan należności wynikający z udzielonych przez BGK gwarancji (dotyczy zadłużenia z tytułu kapitału) na dzień 31.12.2022 r., wynosił 29 766 364,52 zł.

2.4.3 Fundusz Gwarancji Kryzysowych

2.4.3.1 Charakterystyka działalności gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych

W związku z negatywnymi skutkami gospodarczymi konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy, na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, BGK w ramach utworzonego Funduszu Gwarancji Kryzysowych (FGK) udziela gwarancji na zaspokojenie potrzeb płynnościowych i inwestycyjnych przedsiębiorstw. Gwarancje w ramach FGK są udzielane od 1 lipca 2022 r. do końca 2023 r.

W ramach FGK BGK udziela gwarancji spłaty kredytów dla średnich i dużych przedsiębiorców, a także gwarancji spłaty limitów faktoringowych przeznaczonych dla przedsiębiorców należących do kategorii MŚP oraz będących dużymi przedsiębiorcami.

2.4.3.2 Gwarancje udzielone w 2022 r. w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych

W 2022 r. BGK udzielił 825 gwarancji w ramach FGK, na łączną kwotę 6 382 764 946,32 zł, w tym 647 gwarancji spłaty kredytów na łączną kwotę 5 726 361 791,87 zł oraz 178 gwarancji spłaty limitów faktoringowych na łączną kwotę 656 403 154,45 zł.

W 2022 r. nie dokonywano wypłat z tytułu udzielonych gwarancji spłaty kredytu oraz spłaty limitów faktoringowych.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. łączny stan zobowiązań (stan czynnych gwarancji) z tytułu udzielonych gwarancji wyniósł 6 356 201 481,31 zł.

2.4.4 Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji (Program gwarancyjny „Czyste Powietrze”)

2.4.4.1 Charakterystyka działalności gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji (Program gwarancyjny „Czyste Powietrze”)

1 stycznia 2021 r. na podstawie ustawy z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw²⁰ został w BGK utworzony Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji (EFPiG). Działa on na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska²¹.

W ramach EFPiG BGK oferuje gwarancje spłaty kredytu. Adresatami akcji gwarancyjnej są osoby fizyczne zaciągające kredyt na realizację celów zgodnych z zarządzanym przez NFOŚiGW programem priorytetowym „Czyste Powietrze”. Gwarancje BGK udzielane w ramach EFPiG są łączone z instrumentem w postaci dotacji udzielanej przez WFOŚiGW, przeznaczonej na częściową spłatę kapitału gwarantowanego kredytu, wypłacanej bezpośrednio na rachunek kredytu w banku kredytującym.

²⁰ Dz. U. poz. 2127

²¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.

2.4.4.2 Gwarancje udzielone w 2022 r. w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji (Program gwarancyjny „Czyste Powietrze”)

W 2022 r. BGK udzielił 1 446 gwarancji w ramach EFPiG, na łączną kwotę 54 784 723,34 zł.

W 2022 r. nie dokonywano wypłat z tytułu udzielonych gwarancji spłaty kredytu.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. łączny stan zobowiązań (stan czynnych gwarancji) z tytułu udzielonych gwarancji wyniósł 61 968 811,34 zł.

2.4.5 Rządowy Fundusz Mieszkaniowy

2.4.5.1 Charakterystyka działalności gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Rządowego Funduszu Mieszkaniowego

W 2022 r. BGK realizował zadania wynikające z ustawy o rodzinnym kredycie mieszkaniowym, która wprowadziła rozwiązania mające na celu poprawę stanu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób fizycznych, w postaci tzw. gwarancji wkładu własnego (zastępującej wymóg wniesienia własnych środków niezbędnych do uzyskania kredytu hipotecznego na zakup mieszkania lub budowę domu jednorodzinnego) oraz spłat rodzinnych (przeznaczonych na częściową spłatę kapitału kredytu, udzielonego w oparciu o ww. ustawę, dla rodzin, które w trakcie jego spłaty powiększą się o drugie albo kolejne dzieci).

Na podstawie ww. ustawy został w BGK utworzony Rządowy Fundusz Mieszkaniowy (RFM).

W ramach RFM BGK oferuje gwarancje spłaty kredytu mieszkaniowego oraz dokonuje spłat rodzinnych na rzecz kredytobiorców.

Beneficjentami gwarancji w ramach RFM są gospodarstwa domowe prowadzone samodzielnie przez pełnoletnią osobę fizyczną albo wspólnie przez małżonków albo rodziców co najmniej jednego wspólnego dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską albo opieką prawną, nieposiadający mieszkania lub domu jednorodzinnego lub posiadający co najmniej dwoje dzieci i mieszkanie lub dom jednorodzinny o powierzchni określonej ww. ustawie.

Obejmowane gwarancjami w ramach RFM oraz spłatami rodzinnymi kredyty będą udzielane do 31 grudnia 2030 r.

2.4.5.2 Gwarancje udzielone w 2022 r. w ramach Rządowego Funduszu Mieszkaniowego

W 2022 r. BGK udzielił 203 gwarancje w ramach RFM, na łączną kwotę 10 720 929,13 zł.

W 2022 r. nie dokonywano wypłat z tytułu udzielonych gwarancji wkładu własnego. Nie dokonano też żadnej wypłaty z tytułu spłaty rodzinnej.

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. łączny stan zobowiązań (stan czynnych gwarancji) z tytułu udzielonych gwarancji wyniósł 10 698 429,13 zł.

2.4.6 Program Wsparcia Prywatyzacji

Poręczenia i gwarancje w ramach Programu Wsparcia Prywatyzacji znajdują się w ofercie BGK od czerwca 2010 r. BGK podjął działania informacyjne w stosunku do podmiotów

potencjalnie zainteresowanych uzyskaniem poręczenia/gwarancji spłaty kredytu w ramach tego programu. Jednakże do końca 2022 r. do BGK nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie takiego poręczenia/gwarancji. Brak zapytań ze strony spółek pracowniczych o możliwość uzyskania poręczenia/gwarancji BGK świadczy o braku zainteresowania programem.

2.4.7 Akcje i udziały przekazane nieodpłatnie Bankowi Gospodarstwa Krajowego

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, w imieniu Skarbu Państwa, w drodze rozporządzenia, nieodpłatnie przekazał BGK w dwóch transzach akcje i udziały stanowiące własność Skarbu Państwa.

Wartość wniesienia akcji i udziałów 35 spółek przekazanych do BGK w celu zasilenia Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych w okresie jego funkcjonowania (obecnie zlikwidowany) wyniosła 38 001 019 zł. Do 31.12.2022 r. dokonano transakcji sprzedaży łącznie akcji i udziałów 32 spółek, których wartość wniesienia do ksiąg BGK wyniosła 36 570 027,18 zł. W 2015 r. jeden podmiot został zlikwidowany. Łączna kwota uzyskana w latach 2004-2022 ze sprzedaży akcji i udziałów tych podmiotów wyniosła 81 443 610 zł.

W 2022 r. dokonano jednej transakcji sprzedaży akcji lub udziałów spółek przekazanych do BGK.

Według stanu na 31.12.2022 r. portfel spółek zaliczonych pierwotnie do dawnego KFPK składał się z akcji 2 podmiotów. Ich łączna wartość wniesienia wynosiła 647 622,55 zł.

2.5 Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony na mocy art. 25 ustawy o poręczeniach i gwarancjach jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Na zasób składają się akcje i udziały uzyskane w wyniku dochodzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w imieniu Skarbu Państwa, wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz akcje i udziały w spółkach stanowiące własność Skarbu Państwa, wyodrębnione przez Radę Ministrów do 17 lipca 2009 r.

Na koniec 2022 r. na zasobie majątkowym Skarbu Państwa przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa znajdowały się następujące akcje i udziały:

- 627 900 akcji zwykłych, imiennych, serii A, o numerach od 000000001 do 000627900, o wartości nominalnej 5,63 zł każda, spółki Warszawskie Zakłady Sprzętu Ortopedycznego S.A. z siedzibą w Warszawie,

- 6 171 akcji zwykłych, imiennych, serii B, o numerach od 113687 do 119857, o wartości nominalnej 1 000 zł każda, spółki Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy S.A. z siedzibą w Broniszach,
- 16 168 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy, w spółce Lubinex Sp. z o.o. z siedzibą w Lubinie,
- 7 440 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, w spółce Chłodnia Szczecińska Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie,
- 4 092 akcji zwykłych, imiennych, serii A, o numerach od 101051 do 105142, o wartości nominalnej 3,69 zł każda, spółki GREMI Inwestycje S.A. z siedzibą w Karniowicach (w miejsce 110 106 akcji spółki WELUX S.A. z siedzibą w Katowicach),
- 5 175 akcji zwykłych, imiennych, serii A, o numerach od 105143 do 110317, o wartości nominalnej 3,69 zł każda, spółki GREMI Inwestycje S.A. z siedzibą w Karniowicach (w miejsce 40 586 akcji Zakładów Przemysłu Wetnianego „9 maja” S.A. z siedzibą w Łodzi),
- 321 843 akcji o wartości nominalnej 7,53 zł każda, spółki Polskie Pracownie Konserwacji Zabytków S.A. z siedzibą w Warszawie,
- 230 785 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda, spółki Zespół Elektrowni Wodnych Niedzica S.A. z siedzibą w Niedzicy,
- 916.811 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Centrala Farmaceutyczna Cefarm S.A. z siedzibą w Warszawie (w miejsce 100.800 udziałów spółki PIMB z siedzibą w Kobyłce),
- 1 240 000 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Centrum Techniki Okrętowej S.A. z siedzibą w Gdańsku,
- 53 070 akcji zwykłych imiennych, serii B, o numerach od 21 358 do 74 427, o wartości nominalnej 1 000 zł każda, spółki Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze S.A. z siedzibą w Gdańsku.

2.6 Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych²² gromadzone są przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku oraz opłaty prowizyjne od udzielonych poręczeń i gwarancji.

Środki z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa mogą być przeznaczone na:

- wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu

²² utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego na podstawie art. 30 ustawy o poręczeniach i gwarancjach.

- wykonania umowy poręczenia lub gwarancji,
- finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa pod warunkiem ich zwrotu na rachunek, w przypadku zaistnienia konieczności wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, w wysokości i terminie umożliwiającym realizację zobowiązań Skarbu Państwa.

W 2022 r. nie było konieczności wydatkowania środków z wykorzystaniem tego rachunku na cele związane z obsługą gwarancji i poręczeń. W związku z powyższym całość środków, które zasiliły rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych w 2022 r., tj. 97 346 448 zł, przeznaczono na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, tak jak miało to miejsce w latach poprzednich. Łącznie, na przestrzeni dziewięciu lat, przekazano na ten cel z powyższego rachunku środki w wysokości 1 338 960 005 zł.